

การประเมินโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิธีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้าน
หน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
The Evaluation of Moral School Cultivation Projects of Bannakai School
Suratthani Primary Education Service Area Office 1

ฤดีวรรณ พิบูลย์สวัสดิ์

Rudeewan Piboolsawas

อรรครา ธรรมาธิกุล

Akra Thammathikul

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์

Werayut Chatakan

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

E-mail: rudeewan5082528@gmail.com

Received: 10 July 2024; Revised: 21 December 2024; Accepted: 23 December 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินปฏิกิริยา ประเมินการเรียนรู้ ประเมินพฤติกรรม และ ประเมินผลลัพธ์ของผู้เข้าร่วมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิธีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหาสรุปข้อความคิด ผลการวิจัย พบว่า 1) การ ประเมินปฏิกิริยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความ เหมาะสมของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.85$) พิจารณารายประเด็น พบว่า ประเด็นการอบรม มีเนื้อหาสาระ ที่สอดคล้องกับคุณธรรมอัตลักษณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) ด้านการประเมินการเรียนรู้ ผลการเปรียบเทียบความรู้ ก่อนและหลังฝึกอบรม โดยทำแบบทดสอบ พบว่า คะแนนทดสอบหลังอบรม ร้อยละ 83.86 สูงกว่าคะแนน ทดสอบก่อนอบรมที่มีค่าคะแนนร้อยละ 33.51 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3) ด้านการประเมินพฤติกรรม ใน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$) พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ประเด็นผู้เข้ารับการอบรมรักษาความ สะอาด เก็บขยะโดยไม่รื้อคำสั่งครู มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินสูงสุด 4) ด้านการประเมินผลลัพธ์เชิงปริมาณ ใน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$) พิจารณาประเด็นย่อย พบว่า ประเด็นผู้เข้ารับการอบรมสุภาพอ่อนน้อม ถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5) ด้านการประเมินผลลัพธ์เชิงคุณภาพ ในภาพรวม ผล การสัมภาษณ์ โครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิธีโรงเรียนคุณธรรม มีประโยชน์ เพราะเป็นการพัฒนา คุณธรรม อัตลักษณ์นักเรียนโดยตรง

คำสำคัญ: การประเมินโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี, โรงเรียนคุณธรรม, โรงเรียนบ้านหน้าค่าย

Abstract

The purposes of this research were to (1) evaluate reactions, (2) evaluate learning, (3) evaluate behavior, and (4) evaluate results of participants in the Evaluation of Moral School Cultivation Projects of Bannakai School Suratthani Primary Education Service Area Office 1. The sample group consisted of 120 persons. The tools used in the research include a questionnaire, 5-level rating scale, test, observation form, and interview form. Data were analyzed using statistics: percentage, mean, and standard deviation and content analysis. The research results found that: 1) Reaction, it was found that overall, it was at the highest level ($\bar{X}$ =4.67). When considering each aspect, it was found that the appropriateness of the content It has the highest average value level ($\bar{X}$ =4.85). When considering each issue, it was found that the training issues have content that is consistent with the moral identity of the Moral School has the highest average. 2) Learning, aspect Results of comparing knowledge before and after participating in the training. By doing the test, it was found that the test results after training Accounted for 83.86 percent, higher than the score before training. with a score of 33.51 percent, which passed the specified criteria. 3) Behavior, it was found that overall, it was at the highest level ($\bar{X}$ =4.65) When considering the sub-issues, it was found that the issue of trainees maintaining cleanliness Pick up trash without waiting for teacher's orders. has the highest average evaluation result. 4) Results quantitatively, it was found that the overall level was at a high level ($\bar{X}$ =4.31) when considered separately into sub-issues. It was found that the issue of trainees, trainees being polite and humble according to their status and time. has the highest average evaluation result. 5) Results qualitative overall, from the interview results, it was found that the results from the project operations It brings benefits because it develops morality.

Keywords: Evaluation of the project to cultivate seedlings of goodness, Morality School, Bannakai School

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาทั้งปวง โดยได้ระบุไว้ใน หมวด 5 มาตรา 54 ความว่า ต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี หรือแม้แต่รัฐบาลปัจจุบันก็ยังมี การกำหนดนโยบายที่จะจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้เป็นคนดีมี คุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่ได้ชี้ให้เห็นถึงการพัฒนาด้านคนสำหรับโลกยุคใหม่ โดยพัฒนาให้คนไทยมีทักษะและ คุณลักษณะที่เหมาะสมกับโลกยุคใหม่ ทั้งทักษะในด้านความรู้ทักษะทางพฤติกรรมและคุณลักษณะตามบรรทัด ฐานที่ดีของสังคม ตลอดจนชี้ให้เห็นถึงการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากร ในทุกช่วงวัย โดยมีหลักการสำคัญคือ " ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา " มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับ

คนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะมีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม และหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวมและมุ่งหวังให้มีการวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งจากการวิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้มของสังคมไทย พบว่า คนไทยส่วนใหญ่มีปัญหาการขาด คุณธรรมจริยธรรม เช่น ความมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และจิตสาธารณะ จากการสะท้อนปัญหาของนักเรียน และครู พบว่า ปัจจุบัน นักเรียนบางส่วนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์อยู่บางประการ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการก็ มีความตระหนักถึงประเด็นปัญหาดังกล่าว จึงได้มีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. (2560 -2579) ขึ้นมา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรมจริยธรรม รู้ รักสามัคคี และร่วมผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืน เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการ การศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และเพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางและ ความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564)

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) สำหรับเป็นเครื่องมือในการกำกับทิศทางการปฏิบัติงานของส่วนราชการในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ โดยได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบในการ ดำเนินงาน เพื่อสร้างผลผลิตผลลัพธ์ให้เกิดกับผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ ซึ่งจุดเด่นประการหนึ่งของแผนพัฒนา การศึกษา ฉบับนี้ คือ ในส่วนของเป้าหมายด้านคุณภาพที่ได้ให้ความสำคัญต่อระดับความสำเร็จด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับความสำเร็จที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และความเป็น พลเมืองของผู้เรียน เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนตามแผนฯ ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนา ประเทศในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)

โครงการโรงเรียนคุณธรรมเป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธานเดินตามรอยเบื้องพระยุคล บาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาได้เร่งรัดพัฒนา ให้เยาวชนมีความรู้ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข มีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมผ่านกิจกรรม โครงการ “โรงเรียนคุณธรรม” เพื่อพัฒนาโรงเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นให้สามารถปรับเปลี่ยน พฤติกรรมและเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น ถือว่าเป็นการพัฒนาเยาวชนได้อย่าง ยั่งยืน (มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2560) สอดคล้องกับนโยบายโครงการโรงเรียนคุณธรรมของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีกรอบแนวคิด 5 ประการ คือ พอเพียง กตัญญู ซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบและ อุดมการณ์คุณธรรม ซึ่งคุณธรรมเหล่านี้จะส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดีช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) กระบวนการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมจริยธรรม หรือ วิทยาลัยคุณธรรม ประกอบด้วยงาน 4 ขั้นตอนหลัก คือ 1)การสร้างความรู้ความเข้าใจ และการพัฒนา ศักยภาพครูแกนนำและนักเรียนแกนนำ 2)การลงมือปฏิบัติของโรงเรียน 3)การนิเทศติดตามโรงเรียน และ 4) การรายงานความก้าวหน้าและการประเมินผลซึ่งหัวใจสำคัญของการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม คือ “การแปลง คุณธรรมให้เป็นจริยธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์” ดังนั้น แนวปฏิบัติในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม จึงใช้ ตารางคุณธรรมอัตลักษณ์เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานคุณธรรมอัตลักษณ์ ประกอบด้วยคุณธรรมเป้าหมาย และพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก (พฤติกรรมที่พึงประสงค์) ซึ่งเกิดจากการประชุมระดมสมอง ของโรงเรียนตนเอง พฤติกรรมที่ พึงประสงค์ของแต่ละโรงเรียนจะแตกต่างกันตามสภาพปัญหาเชิงพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในโรงเรียน นั้นๆ หรือคุณธรรมความดีที่โรงเรียนต้องการสร้างขึ้น เมื่อประชุมระดมสมองได้ความเห็นร่วมกันแล้ว จึงนำมา

เขียนเผยแพร่ในรูปของตารางคุณธรรม อุดมการณ์เพื่อประกาศเป็นเจตนารมณ์ร่วมกันที่จะประพฤติปฏิบัติตามคุณธรรมเป้าหมาย และพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก ที่ร่วมกันกำหนดขึ้น (ปภัสวดี วีรภักดี และคณะ, 2560)

ปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มของเยาวชนไทย คือ ขาดการปลูกฝังในด้านคุณธรรมและจริยธรรมอย่างยั่งยืน คืออาจจะมียุ่อย่างแต่เป็นแบบฉาบฉวยไม่เกิดผลที่ถาวร ในขณะที่สังคมไทยต้องการเห็นภาพการพัฒนาเยาวชนไทยไปสู่การเป็นคนที่มีคุณภาพมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังผลการศึกษา พบว่าสังคมไทยในปัจจุบันมีปัญหาจริยธรรมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และมีคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับน้อย สาเหตุสำคัญที่สุดมาจากครอบครัว ซึ่งมีการอบรมเลี้ยงดูที่ ขาดประสิทธิภาพ ขาดตัวแบบที่ดี ไม่ส่งเสริมการก่อตั้งและพัฒนาจริยธรรมในตัวคนอย่างสมบูรณ์ ทำให้เด็กและเยาวชนขาดจิตสำนึกที่ดี ขาดความรับผิดชอบ และขาดคุณธรรม จริยธรรมด้านอื่นๆ ที่สำคัญที่เป็นภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่ดีให้แก่คน ทำให้เด็กและเยาวชนมีการเน้นด้านวัตถุมากกว่าจิตใจ ตลอดจนการมีความประพฤติปฏิบัติและพฤติกรรมที่ขาดความยับยั้งชั่งใจ ถูกชักจูงได้ง่ายและมีการเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตกที่หลังไหลเข้ามาจากช่องทางต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสื่อประเภทต่างๆ ซึ่งไม่เป็นตัวแบบที่ดีและยังไม่มีบทลงโทษหรือระบบป้องกันที่ดี ที่มีประสิทธิภาพที่พอเพียง ทำให้เกิดตัวแบบในเชิงลบและเกิดการลอกเลียนแบบพฤติกรรมผิดๆได้ ระบบการศึกษาขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถปลูกฝังเยาวชนให้มีจิตสำนึกได้ ขาดผู้ที่เป็นตัวแบบที่ดี การเรียนการสอนไม่เน้นหนักด้านคุณธรรม จริยธรรม ไม่มีการจัดการเรียนการสอนอย่างจริงจังเพื่อพัฒนาจิตสำนึกและคุณธรรมจริยธรรม (ยุพิน รอดประพันธ์, 2561) การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ของโครงการโรงเรียนคุณธรรม เป็นการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ รวมทั้งค่านิยม ของคนไทย 12 ประการ โดยใช้หลักธรรมเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ทำให้เห็นคุณค่าของการทำความดี ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดี มีความหวังและกำลังใจในการดำรงตนในฐานะนักเรียนที่มีคุณภาพ และเป็นเยาวชนที่ดีของประเทศชาติงานโรงเรียนคุณธรรม เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่ ควรดำเนินโครงการเช่นนี้อย่างต่อเนื่อง

จากความสำคัญของปัญหาด้านคุณธรรมดังกล่าว โรงเรียนบ้านหน้าค่าย ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรม จึงได้ดำเนินโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม ทำให้เยาวชนเกิดสมาธิและสติปัญญา รู้เท่าทัน ซึ่งโครงการนี้ได้ดำเนินกิจกรรมหลายด้าน มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง การประชุมหารือร่วมกันระหว่างคณะครูกับกรรมการสถานศึกษา และสรุปผลการดำเนินงานจากแผนปฏิบัติการในปีการศึกษาที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ข้อมูลและข้อสรุปต่างๆ ยังไม่เพียงพอที่จะบอกได้อย่างครบถ้วนว่าโครงการนี้มีความเหมาะสมในแต่ละด้านมากน้อยเพียงใด และมีข้อดีหรือข้อบกพร่องอย่างไร ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะทำการประเมินโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยใช้การประเมินของ โคนัลด์ แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick) เพื่อให้ทราบถึงการดำเนินงานตามโครงการ ข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อย ปัญหาอุปสรรคของโครงการ และผลของการประเมินโครงการจะเป็นประโยชน์แก่โรงเรียน ชุมชนและหน่วยงานการศึกษาอื่นในการปรับปรุงการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินปฏิกิริยาของผู้เข้าร่วมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

2. เพื่อประเมินการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
3. เพื่อประเมินพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
4. เพื่อประเมินผลลัพธ์ของผู้เข้าร่วมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเป็นการวิจัยเชิงประเมินโครงการ (Project evaluation research) โดยใช้แนวคิดการประเมิน Kirkpatrick's Model ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน 1) การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction) 2) การประเมินการเรียนรู้ (Learning) 3) การประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังการอบรม (Behavior) และ 4) การประเมินผลลัพธ์ (Results) (Kirkpatrick, 1998) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูและนักเรียน โรงเรียนบ้านหน้าค่าย ปีการศึกษา 2566 รวมทั้งสิ้น 246 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 15 คน นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4-มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 104 คน รวมทั้งสิ้น 120 คน โดยใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ครู จำนวน 10 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบสอบถามสำหรับนักเรียน 2) แบบทดสอบวัดความรู้สำหรับนักเรียน 3) แบบสังเกตสำหรับครู 4) แบบสอบถามสำหรับครู และ 5) แบบสัมภาษณ์สำหรับครู

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามการเข้าร่วมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

2) ผู้ประเมินโครงการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการ โดยวิธีเก็บรวบรวม จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการเข้าร่วมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

3) ดำเนินการจัดกิจกรรมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

4) ผู้ประเมินโครงการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการนำส่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบไปด้วย

- 4.1) แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินปฏิกิริยาและผลลัพธ์ของผู้เข้าร่วมอบรม
- 4.2) แบบทดสอบเพื่อประเมินการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมอบรม
- 4.3) แบบสังเกตเพื่อประเมินพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมอบรม
- 4.4) แบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพมาใช้ในการประเมินผลลัพธ์เป็นผลการประเมินคุณธรรม อัตลักษณ์โรงเรียนบ้านหน้าค่ายที่เกิดกับผู้เข้าร่วมอบรมและผลการประเมินโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. (โรงเรียนดีต้องมีที่ยืน)

5) นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาจากการดำเนินงานโครงการปลูกฝัง ต้นกล้าความดี วิธีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มาวิเคราะห์ตามสถิติวิจัย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินด้านปฏิภิกิริยา ด้านพฤติกรรมและด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อนักเรียน แล้วนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติ มาแปลผลมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) ประเมินความรู้ความเข้าใจหลังการเข้ารับการอบรม โดยการหาค่าร้อยละ ว่านักเรียนมีผลการทดสอบ ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไปหรือไม่

3) สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อประเมินด้านผลลัพธ์ของโครงการ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ผลการประเมินปฏิภิกิริยาของผู้เข้าร่วมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิธีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินด้านปฏิภิกิริยา (Reaction) ของผู้เข้าร่วมอบรมโครงการ

รายการ	ความคิดเห็น		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา	4.85	0.43	มากที่สุด
ด้านความเหมาะสมของสถานที่	4.49	0.60	มาก
ด้านความเหมาะสมของวิทยากร	4.82	0.44	มากที่สุด
ด้านความเหมาะสมของระยะเวลาการอบรม	4.43	0.77	มาก
ด้านความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์	4.32	0.78	มาก
รวมทุกด้าน	4.67	0.59	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิธีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินโครงการ ด้านปฏิภิกิริยา (Reaction) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.85$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านความเหมาะสมของวิทยากร ($\bar{X} = 4.82$) ด้านความเหมาะสมของสถานที่ ($\bar{X}= 4.49$) ด้านความเหมาะสมของระยะเวลาการอบรม ($\bar{X} = 4.43$) และด้าน ความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ ($\bar{X}= 4.32$)

2. ผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิธีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมฝึกอบรม ของผู้เข้าร่วมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิธีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย (N=104)

ผลการเปรียบเทียบ	ค่าร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ยของผลต่าง	S.D. ค่าเฉลี่ยของผลต่าง
คะแนนก่อนอบรม	33.51	6.70	1.88	10.07	1.96
คะแนนหลังอบรม	83.86	16.77	1.36		

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมฝึกอบรม ของผู้เข้าร่วมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยการทำแบบทดสอบ พบว่า มีค่าคะแนนทดสอบหลังอบรมคิดเป็นร้อยละ 83.86 ซึ่งสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนอบรม ที่มี ค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 33.51 นอกจากนี้ พบว่า ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ยหลังเข้าฝึกอบรมสูงกว่า คะแนนก่อนเข้าร่วมฝึกอบรม ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบก่อนเข้าร่วมฝึกอบรมโดยรวมอยู่ที่ 6.70 และ ค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเข้าร่วมฝึกอบรมอยู่ที่ 16.77 ซึ่งผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไปตามที่กำหนดไว้

3. ผลการประเมินพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ตารางที่ 3 ผลการประเมิน ด้านพฤติกรรม (Behavior) ของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย (N=16)

รายการ	ความคิดเห็น		ระดับความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้เข้ารับการอบรมเดินแถวหลังจากการทำกิจกรรมหน้าเสาธง,เดินแถวไปเรียน,แถวไปรับประทานอาหารอย่างเป็นระเบียบ	4.81	0.39	มากที่สุด
2. ผู้เข้ารับการอบรมวางรองเท้าเป็นระเบียบเรียบร้อย	4.75	0.43	มากที่สุด
3. ผู้เข้ารับการอบรมมีสัมมาคารวะ ไปลา มาไหว้	4.89	0.35	มากที่สุด
4. ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติตนในขอบเขต กฎระเบียบของห้องเรียน สถานศึกษา ครบครันอย่างเคร่งครัด	4.88	0.33	มากที่สุด
5. ผู้เข้ารับการอบรมให้ความสำคัญต่อการไปโรงเรียนให้ทันเวลา และเข้าร่วมกิจกรรมตามเวลาที่นัดหมายทุกครั้ง	4.75	0.56	มากที่สุด
6. ผู้เข้ารับการอบรมมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตรงเวลา	4.50	0.71	มาก
7. ผู้เข้ารับการอบรมการช่วยกันรักษาความสะอาดในห้องเรียนของตนเอง การจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.81	0.53	มากที่สุด
8. ผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.50	0.71	มาก
9. ผู้เข้ารับการอบรมรักษาความสะอาด เก็บขยะโดยไม่รื้อคำสั่งครู	4.94	0.24	มากที่สุด
10. ผู้เข้ารับการอบรมมีจิตอาสาช่วยเหลืองานของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน	4.40	0.80	มาก
11. ผู้เข้ารับการอบรมใช้อุปกรณ์การเรียนอย่างประหยัด	4.56	0.61	มากที่สุด
12. ผู้เข้ารับการอบรมมีการออมเงิน เช่น ฝากออมกับคุณครูหรือการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	4.50	0.69	มาก
13. ผู้เข้ารับการอบรมปิดไฟ ปิดพัดลม เมื่อไม่ใช้งาน	4.63	0.70	มากที่สุด
14. ผู้เข้ารับการอบรมใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่าและเก็บรักษาดูแลอย่างดี	4.38	0.86	มาก
15. ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจในคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน	4.81	0.39	มากที่สุด
16. ผู้เข้ารับการอบรมมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน	4.63	0.48	มากที่สุด

17. ผู้เข้ารับการอบรมมีการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมอัตลักษณ์อย่างสม่ำเสมอ	4.53	0.70	มากที่สุด
18. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น	4.56	0.79	มากที่สุด
19. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้จากการอบรมไปใช้ประโยชน์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	4.63	0.70	มากที่สุด
20. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการโครงการไปปรับใช้กับ ชุมชนและสามารถเผยแพร่ความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้	4.63	0.48	มากที่สุด
รวมการประเมินพฤติกรรม (Behavior)	4.65	0.66	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินด้านพฤติกรรม (Behavior) ของผู้เข้าร่วมอบรมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิธีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็นย่อยพบว่า ประเด็นผู้เข้ารับการอบรมรักษาความสะอาด เก็บขยะโดยไม่รื้อคำสั่งครู ($\bar{X} = 4.94$) มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ประเด็น ผู้เข้ารับการอบรมมีสัมมาคารวะ ไปลามาไหว้ ($\bar{X} = 4.89$) และประเด็นผู้เข้ารับการอบรมใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่าและเก็บรักษาดูแลอย่างดี ($\bar{X} = 4.38$) มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินต่ำสุด

4. ผลการประเมินผลลัพธ์ของผู้เข้าร่วมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิธีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลลัพธ์ (Result) ของผู้เข้าร่วมฝึกอบรม โครงการ
ปลูกฝังต้นกล้าความดี วิธีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 (N=16)

รายการ	ความคิดเห็น		ระดับความ คิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้เข้ารับการอบรมขยันตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่าง จริงจังมีความ พยายามไม่ทอดทิ้ง กล้าเผชิญอุปสรรค ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง	4.75	0.43	มากที่สุด
2. ผู้เข้ารับการอบรมประหยัดดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย รู้จัก ฐานะ การเงินของตน	4.50	0.61	มาก
3. ผู้เข้ารับการอบรมมีวินัย มีความรับผิดชอบ รับผิดชอบต่อตนเองปฏิบัติอย่าง เต็มที่และถูกต้อง	4.69	0.68	มากที่สุด
4. ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติตามในขอบเขตกฎระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน องค์กรสังคม และประเทศ	4.44	0.70	มาก
5. ผู้เข้ารับการอบรมสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ	4.88	0.33	มากที่สุด
6. ผู้เข้ารับการอบรมรักษาความสะอาด รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัยและ สิ่งแวดล้อม ได้อย่างถูกต้องตามสุขลักษณะ	4.50	0.71	มาก
7. ผู้เข้ารับการอบรมเสียสละเป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จัก แบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น	4.81	0.53	มากที่สุด
8. ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้จากกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมอัตลักษณ์ไปใช้ ประโยชน์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.56	0.70	มากที่สุด
9. ผู้เข้ารับการอบรมเปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรับทราบทบทวน ตนเอง	4.75	0.56	มากที่สุด
10. ผู้เข้ารับการอบรมสำนึกรักหวงแหนทรัพยากร และใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า	4.50	0.79	มาก

11. ผู้เข้ารับการอบรมมีการจัดทำโครงการคุณธรรม เผยแพร่สู่สาธารณชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่นวารสาร แผ่นพับสื่อ เพลงสื่อออนไลน์	4.44	0.61	มาก
12. ผู้เข้ารับการอบรมมีการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมอัตลักษณ์อย่างสม่ำเสมอ	4.50	0.69	มาก
13. ผู้เข้ารับการอบรมได้รับการยอมรับหรือยกย่องเชิดชูเกียรติจากภายในและภายนอกองค์กรในด้านคุณธรรมอัตลักษณ์	4.63	0.70	มากที่สุด
14. ผู้เข้ารับการอบรมช่วยเหลือเพื่อนที่มีปัญหาด้านคุณธรรมอัตลักษณ์อย่างสม่ำเสมอ	4.38	0.86	มาก
15. ผู้เข้ารับการอบรมมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตามคุณธรรมอัตลักษณ์หรือกรอบแนวคิด โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เพิ่มขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.69	0.58	มากที่สุด
รวมการประเมินผลลัพธ์ (Result) เชิงปริมาณ	4.31	0.79	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการประเมินโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินโครงการในการประเมินผลลัพธ์ (Result) เชิงปริมาณในภาพรวม พบว่า ผลการประเมินด้านผลลัพธ์ (Result) เชิงปริมาณ ของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็นย่อย พบว่า ประเด็นผู้เข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมสุขภาพ อ่อนนุ่ม ถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ ($\bar{X} = 4.88$) มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ประเด็นผู้เข้ารับการอบรมเสียสละเป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จัก แบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น ($\bar{X} = 4.81$) และประเด็นผู้เข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมช่วยเหลือเพื่อนที่มีปัญหาด้านคุณธรรมอัตลักษณ์อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.38$) มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินต่ำสุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านผลลัพธ์ (Results) เชิงคุณภาพ ของผู้เข้าร่วมอบรมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 จากผลการสัมภาษณ์ พบว่า การจัดทำโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีประโยชน์ เพราะ เป็นการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนโดยตรง ช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในการปฏิบัติตนตามกรอบระเบียบที่ดีมากขึ้น สามารถนำความรู้ ที่ได้รับมาปรับใช้เป็นแนวทางที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น ตลอดจนส่งผลดี ต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถด้านต่าง ๆ ที่ดีขึ้นได้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การประเมินปฏิกิริยา (Reaction) ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความเหมาะสมของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.85$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านความเหมาะสมของวิทยากร ($\bar{X} = 4.82$) ด้านความเหมาะสมของสถานที่ ($\bar{X} = 4.49$) ด้านความเหมาะสมของระยะเวลาการอบรม

($\bar{X} = 4.43$) และด้านความเหมาะสมของวัสดุอุปกรณ์ โสตทัศนอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่า ประเด็นการอบรมมีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับคุณธรรม คุณธรรมอัตลักษณ์โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.93$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ประเด็นการอบรมมีเนื้อหา กิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$) และประเด็น ระยะเวลาซักถามของวิทยากร มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ($\bar{X} = 4.28$) โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมค่อนข้างต่ำแสดงว่าผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อโครงการประเมินปฏิภยกรรมสอดคล้องกัน สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ อุไรโรจน์ (2565) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาครูในการใช้กิจกรรมโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหาดถั่ว สังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาปัญหาในการใช้กิจกรรมโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับดังนี้ ด้านกระบวนการบริหารโรงเรียนคุณธรรม ด้านกระบวนการจัดทำโครงการ คุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และด้านคุณธรรมอัตลักษณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการพัฒนาครูในการใช้กิจกรรมโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ของโรงเรียนชุมชนวัดหาดถั่ว ได้ดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ สังเกตพฤติกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในชั้นเรียน ผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนของครูโรงเรียนชุมชนวัดหาดถั่ว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการสังเกตพฤติกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการของครูโรงเรียนชุมชนวัดหาดถั่ว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมโครงการ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ผลการประเมินการพัฒนาครูในการใช้กิจกรรมโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหาด พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการสูงขึ้น ครูมีทักษะในการใช้กิจกรรมโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอยู่ในระดับมาก และมีความ พึงพอใจในการพัฒนาครูในการใช้กิจกรรมโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินการเรียนรู้ (Learning) ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมฝึกอบรม เรื่อง คุณธรรมอัตลักษณ์ และทักษะในการปฏิบัติตนให้มีคุณธรรมจริยธรรม ของผู้เข้าร่วมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 จำนวน 104 คน โดยทำแบบทดสอบ พบว่า คะแนนทดสอบหลังอบรม คิดเป็นร้อยละ 83.86 ซึ่งสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนอบรม ที่มีค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 33.51 นอกจากนี้ พบว่า ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ยหลังเข้าฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนเข้าร่วมฝึกอบรม ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ ก่อนเข้าร่วมฝึกอบรม โดยรวมอยู่ที่ 6.70 และค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเข้าร่วมฝึกอบรมอยู่ที่ 16.77 ซึ่งผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไปตามที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ อรวรรณ เป็ดทอง (2566) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน โรงเรียนบ้านทวดทอง สังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านบริบท พบว่า ตามความคิดเห็นในภาพรวมของครูผู้สอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ โครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง 2) ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ตามความคิดเห็นในภาพรวมของครูผู้สอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ จำนวนของบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ 3) ด้านกระบวนการ พบว่า ตามความคิดเห็นในภาพรวมของครูผู้สอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการติดตามและประเมินผล และ 4) ด้านผลผลิต พบว่า ตามความคิดเห็นในภาพรวม

ของครูผู้สอนและความคิดเห็นในภาพรวมของนักเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และสอดคล้องกับ ศิลชัย ถาวร (2565) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายาในพระสังฆราชูปถัมภ์ ผลการประเมินพบว่า 1) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายาในพระสังฆราชูปถัมภ์ ด้านบริบท อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก 2) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายาในพระสังฆราชูปถัมภ์ ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก 3) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก 4) โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายาในพระสังฆราชูปถัมภ์ ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินพฤติกรรม (Behavior) ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า ผลการประเมินด้านพฤติกรรม (Behavior) ของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็นย่อย พบว่า ประเด็นผู้เข้ารับการอบรมรักษาความสะอาด เก็บขยะโดยไม่รื้อคำสั่งครู ($\bar{X} = 4.94$) มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ประเด็นผู้เข้ารับการอบรมมีสัมมาคารวะ ไปลามาไหว้ ($\bar{X} = 4.89$) และ ประเด็นผู้เข้ารับการอบรมใช้ทรัพยากรของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่าและเก็บรักษาดูแลอย่างดี ($\bar{X} = 4.38$) มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินต่ำสุด สอดคล้องกับ กฤตเมธ อุโนโพธิ และคณะ (2564) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนบ้านหนองเงือก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนบ้านหนองเงือก สถานศึกษามีการส่งเสริมการ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของผู้บริหาร ครูและนักเรียนทั้งโรงเรียนโดยที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมดำเนินการ โดยนำกระบวนการบริหาร POLC มาใช้ในการดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรม ประกอบด้วย 1) ด้าน การวางแผนงาน สถานศึกษาไม่ได้ดำเนินการกำหนดคุณธรรมเป้าหมายตามขั้นตอนการมีส่วนร่วมของผู้ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นโยบายมีความซ้ำซ้อน 2) ด้านการจัดการองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษามีการ มอบหมายงานตามสายงานบังคับบัญชา ไม่มีการกำหนดแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่ชัดเจน 3) ด้านภาวะการณ์เป็นผู้นำมีการดำเนินงานตามสายบังคับบัญชาและกำหนดทิศทางการดำเนินงาน ไม่ชัดเจน 4) ด้านการควบคุม นิเทศ ติดตามขาดการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

4. ผลการประเมินโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินโครงการในการประเมินผลลัพธ์ (Result) เชิงปริมาณในภาพรวม พบว่า ผลการประเมินด้านผลลัพธ์ (Result) เชิงปริมาณ ของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นประเด็นย่อย พบว่า ประเด็นผู้เข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ ($\bar{X} = 4.88$) มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ประเด็นผู้เข้ารับการอบรมเสียสละเป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จัก แบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตน

เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น ($\bar{X} = 4.81$) และประเด็นผู้เข้ารับการอบรมผู้เข้ารับการอบรมช่วยเหลือเพื่อนที่มี
ปัญหาด้านคุณธรรมอัตลักษณ์อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.38$) มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินต่ำสุด

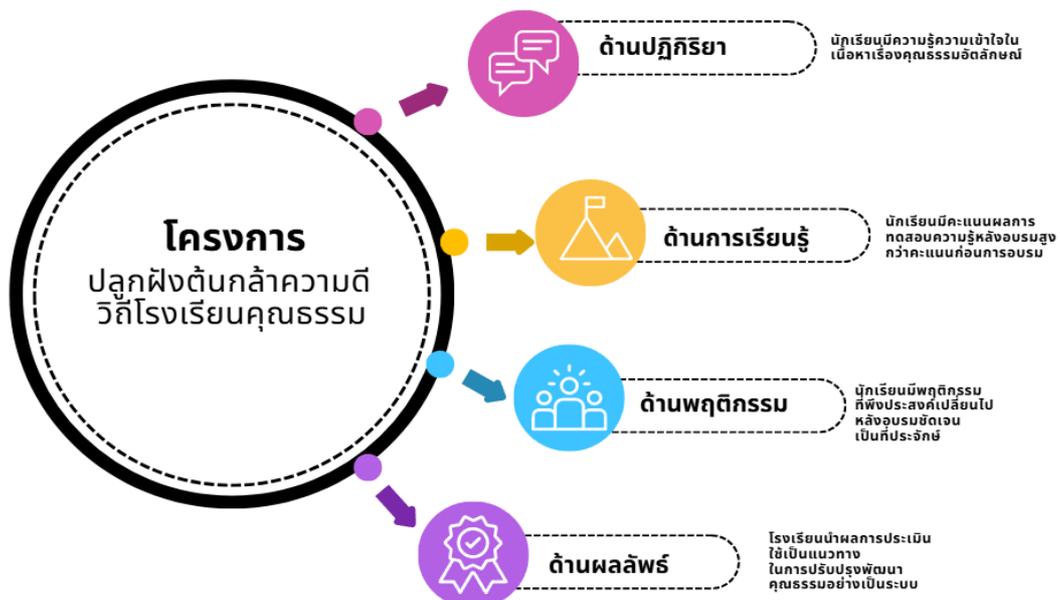
ผลการประเมินผลลัพธ์ (Results) เชิงคุณภาพโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม
โรงเรียน บ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ตามความคิดเห็นของ
ผู้เข้าร่วมอบรม พบว่า จากการสัมภาษณ์ครู นักเรียน เกี่ยวกับภาพรวมของโครงการเพื่อทราบถึงประโยชน์ที่
ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการที่มีต่อโรงเรียน ครู และนักเรียนผู้เข้าร่วมอบรมโครงการฯ เพื่อพัฒนานักเรียนให้
สามารถนำความรู้ที่ได้รับการประเมินโครงการ เป็นแนวทางในการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม และ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้เป็นพื้นฐานในการปรับตนให้มีชีวิต อยู่ในสังคมและชุมชนอย่างมีคุณค่า มีความสุข
ตามระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมี
ความสุข ให้แก่ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม ในโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้า
ค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ซึ่งในภาพรวม พบว่า ก่อเกิดประโยชน์
เพราะเป็นการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์นักเรียนโดยตรง ช่วยให้นักเรียนมีความ
มั่นใจ ในการปฏิบัติตนตามกรอบระเบียบที่ติ่มากขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้เป็นแนวทางที่จะช่วย
ในการพัฒนา คุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น ตลอดจนส่งผลดีต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนและความสามารถ ด้านต่าง ๆ ที่ดีขึ้นได้

สอดคล้องกับ ชูชาติ แปลงล้วน (2563) ที่ได้ทำการประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
นักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 4 เป็นการประเมิน
โดยใช้ CIPP Model ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านสภาวะแวดล้อม ในภาพรวมและรายด้านมีผลการประเมินอยู่
ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์ การประเมินที่กำหนด ได้แก่ ด้านความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้น
สังกัด ด้านความต้องการจำเป็น และด้านความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของโครงการ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า
ในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม
ของชุมชน ด้านบุคลากร ด้านแหล่งเรียนรู้ด้านบริหารจัดการ ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และด้านงบประมาณ 3)
ด้านกระบวนการ ในภาพรวม และรายด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่
กำหนด ได้แก่ ด้านการปรับปรุงแก้ไข (Act) ด้านการดำเนินงาน (Do) ด้านการตรวจสอบติดตาม (Check)
และด้านการวางแผน (Plan) 4) ด้านผลผลิตในภาพรวมมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด ดังนี้
4.1) ผลการประเมินตามมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านโรงเรียน ด้านผู้บริหาร ด้าน
ครู และด้านนักเรียน มีคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม 4.2) พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก
และ 4.3) ความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ วรัชยา ประจำ (2564) ที่ได้
รายงานผลการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาล
ห้วยทับทัน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นไปได้ของโครงการรองลงมาคือ ด้านความสอดคล้อง
ของโครงการกับความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านความ
ต้องการจำเป็นของโครงการ ผลการประเมินบริบทของโครงการตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง พบว่า ผลการ
ประเมินบริบทของโครงการตามความคิดเห็นของผู้ปกครองโดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งผ่านเกณฑ์
การประเมินที่กำหนดไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสอดคล้องของ
โครงการกับความต้องการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน รองลงมาคือ ด้านความเป็นไปได้ของโครงการ
และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความสอดคล้องของวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ผลการ
ประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการตามความคิดเห็นของครู พบว่า ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ

โดยรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสื่อและอุปกรณ์ ผลการประเมินกระบวนการ ดำเนินงานของโครงการ พบว่า กระบวนการดำเนินงานโครงการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินงาน รองลงมาคือ ด้านการวางแผน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการปรับปรุงและพัฒนา และผลการประเมินผลผลิตของโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จำแนกผลการประเมินดังนี้ 1) ผลการประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน พบว่า ผลการประเมินพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน กลุ่มคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การหลีกเลี่ยงอบายมุข รองลงมาคือ การรักษาศีล 5 หรือหลักธรรมพื้นฐานของศาสนาที่ตนนับถือ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความเชื่อมั่นในตนเอง 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินโครงการ พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ รองลงมาคือ นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติจริงตามแผนการดำเนินกิจกรรมของโครงการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเสนอกิจกรรมหรือปรับปรุงกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น 3) ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน พบว่า ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การเรียน การทำงานบ้าน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในครอบครัวและโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม รองลงมาคือนักเรียนแสดงออกถึงการรู้คุณและการสนองคุณต่อบิดามารดา ปู่ย่า ตายาย ครู เพื่อน ญาติพี่น้อง และผู้มีคุณพระคุณ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือผู้อื่นและทำประโยชน์เพื่อสังคมด้วยความตระหนัก สำนึกใจ กระตือรือร้น และพึงพอใจ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการประเมินผลโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้จากการประเมิน

จากภาพที่ 2 แสดงองค์ความรู้จากการประเมินผลโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า มีการจัดเนื้อหาที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียน ได้อย่างเหมาะสม ออกแบบเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับหัวข้อการอบรม มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรอบรม ตลอดจนเอกสารที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมในโครงการช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องคุณธรรมอัตลักษณ์ได้อย่างง่ายดาย ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีคะแนนผลการทดสอบ หลังเข้าร่วมฝึกอบรม สูงกว่าคะแนนก่อนอบรม โดยพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังอบรมของนักเรียนที่เห็นได้ชัดเจนเป็นเชิงประจักษ์คือ นักเรียน สุขภาพ อ่อนนุ่มถ่อมตน ตามสถานภาพและกาลเทศะ อีกทั้งนักเรียนมีความเสียสละเป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จัก แบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น ซึ่งโรงเรียนควรนำผลการดำเนินตามโครงการที่ได้นี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ และควรสนับสนุนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้นักเรียนเพื่อขยายผล การพัฒนาคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียน ด้วยกิจกรรมหรือวิธีการที่หลากหลาย ทั้งการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรม โครงการรวมถึงการร่วมมือกับภาคีเครือข่าย เป็นต้น

สรุป

1) การประเมินปฏิภพิรียา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.67$) 2) ด้านการประเมินการเรียนรู้ ผลการเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังฝึกอบรม โดยทำแบบทดสอบ พบว่า คะแนนทดสอบหลังอบรมร้อยละ 83.86 สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนอบรมที่มีค่าคะแนนร้อยละ 33.51 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3) ด้านการประเมินพฤติกรรม พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} =4.65$) 4) ด้านการประเมินผลลัพธ์เชิงปริมาณ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$) 5) ด้านการประเมินผลลัพธ์เชิงคุณภาพ พบว่า ในภาพรวม ผลการสัมภาษณ์ โครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรมฯ มีประโยชน์ เพราะเป็นการพัฒนาคุณธรรม อัตลักษณ์นักเรียนโดยตรง นักเรียนมีความมั่นใจในการปฏิบัติตามกรอบระเบียบที่ดี นำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ส่งผลดีต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถด้านต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1) สถานศึกษาควรกำหนดแผนกลยุทธ์แผนปฏิบัติงานประจำปีที่ชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบายในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่นักเรียน
- 1.2) สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้เหมาะกับตัวนักเรียนและบริบทของสถานศึกษา
- 1.3) ครูผู้สอนควรมีการติดตามผลหลังจากที่นักเรียนได้เข้าร่วมโครงการ และควรสังเกตพฤติกรรมนักเรียนหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมว่ามีส่วนไหนที่ต้องปรับปรุงพัฒนา

1.4) โรงเรียนควรประสานงานกับบุคคลภายนอกและองค์กรภายนอกทั้งก่อนเริ่มดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ สิ้นสุดโครงการ และควรมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้กับผู้เกี่ยวข้อง ได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

2.1) ควรมีการศึกษาปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อความสำเร็จการดำเนินงานโครงการ ปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย

2.2) ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย ที่ประสบผลสำเร็จ

2.3) ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปขยายผลในการปรับปรุงโครงการปลูกฝังต้นกล้าความดี วิถีโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านหน้าค่าย

เอกสารอ้างอิง

กฤตเมธ อุโนโพธิ และคณะ. (2565). การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนบ้านหนองเงือก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ ประจำปี 2564 สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (1315-1328). กรุงเทพมหานคร: สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย.

เกรียงศักดิ์ อุไรโรจน์ (2565) การพัฒนาครูในการใช้กิจกรรมโครงการงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดหาดถั่ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

ชูชาติ แปลงล้วน. (2563). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคุณธรรมสพฐ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยา เชียงพุทธ. 5(7), 379-393.

ปภัสวดี วีรภักดี และคณะ. (2560). คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม. นนทบุรี: บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2560). คู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรม. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

ยุพิน รอดประพันธ์. (2561). การประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมโดยประยุกต์ใช้ รูปแบบ การประเมินซีป (CIPP Model) โรงเรียนวัดห้วยธารทหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3. นครสวรรค์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3.

วรรษยา ประจำ. (2564). การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน คุณธรรม สพฐ. โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน โดยใช้ CIPP Model. วารสารงานวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. 5(3), 102-123.

ศิลาชัย ถาวร. (2565). การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของโรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบวรนิเวศศาลายาในพระสังฆราชูปถัมภ์. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มาตรฐานและตัวชี้วัด. กรุงเทพมหานคร: ธนัชการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- อรรวรรณ เป็ดทอง. (2566). การประเมินโครงการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน โรงเรียนบ้านทวดทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 20(89), 67-78.
- Donald L. Kirkpatrick. (1975). Evaluating Training Program. Wisconsin: American Society for Training and Development, Inc.